

P8_TA(2018)0357

Dvojitá kvalita výrobků na jednotném trhu**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2018 o dvojí kvalitě výrobků na jednotném trhu (2018/2008(INI))**

(2019/C 433/23)

Evropský parlament,

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004 ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnice Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 ⁽³⁾,
- s ohledem na oznámení Komise ze dne 26. září 2017 nazvané „Uplatňování právních předpisů EU v oblasti potravin a ochrany spotřebitele v případech dvojí kvality výrobků – konkrétní případ potravin“,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 25. května 2016 nazvaný „Návod pro provádění/uplatňování směrnice 2005/29/ES týkající se nekalých obchodních praktik“ (SWD(2016)0163),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. května 2016 nazvané „Komplexní přístup ke stimulaci přeshraničního elektronického obchodu pro evropské občany a podniky“ (COM(2016)0320),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. října 2017 nazvané „Pracovní program Komise na rok 2018: Agenda pro jednotnější, silnější a demokratičtější Evropu“ (COM(2017)0650),
- s ohledem na projev o stavu Unie, který dne 13. září 2017 pronesl předseda Komise Jean-Claude Juncker,
- s ohledem na závěry předsedy Evropské rady ze dne 9. března 2017, zejména na jejich bod 3,
- s ohledem na výsledek 3 524. zasedání Rady pro zemědělství a rybolov ze dne 6. března 2017,
- s ohledem na zápis ze 2 203. zasedání Komise ze dne 8. března 2017,
- s ohledem na informační sdělení o zavádějících způsobech balení výrobků, který vypracovala jeho tematická sekce A v lednu 2012,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.⁽²⁾ Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 1.⁽³⁾ Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 18.

Čtvrtek, 13. září 2018

- s ohledem na své usnesení ze dne 11. června 2013 o novém programu evropské spotřebitelské politiky⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 22. května 2012 o strategii k posílení práv zranitelných spotřebitelů⁽⁵⁾, zejména na jeho bod 6,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. února 2014 o provádění směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. června 2016 o nekalých obchodních praktikách v potravinářském dodavatelském řetězci⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2016 o výroční zprávě o politice hospodářské soutěže EU⁽⁸⁾, zejména na jeho bod 14,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. února 2017 o výroční zprávě o politice hospodářské soutěže EU⁽⁹⁾, zejména na jeho bod 178,
- s ohledem na svou závažnou interpelaci ze dne 15. března 2017 o rozdílech v prohlášeních, složení a chuti výrobků na středoevropských/východoevropských a západoevropských trzích v EU⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na dokument výzkumné služby Evropského parlamentu z června 2017 nazvaný „Dvojí kvalita značkových potravinových výrobků: řešení možných rozdílů mezi východními a západními členskými státy“,
- s ohledem na průzkum nazvaný „Potraviny a český spotřebitel“, který v únoru 2016 provedla česká Státní zemědělská a potravinářská inspekce,
- s ohledem na odbornou studii o problematice dvojí kvality a složení výrobků prodávaných v rámci jednotného trhu Evropské unie z pohledu práva na ochranu spotřebitele (zejména nekalých obchodních praktik), práva soutěžního (zejména nekalé soutěže) a práva průmyslového vlastnictví, kterou v roce 2017 vydala Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci,
- s ohledem na různé přehledy, studie a testy, jež v posledních letech realizovaly orgány potravinářské inspekce v mnoha členských státech ve střední a východní Evropě,
- s ohledem na zprávu společnosti Nielsen o stavu privátních značek ve světě z listopadu 2014;
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. dubna 2018 nazvané „Nová politika pro spotřebitele“ (COM(2018)0183),
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o lepším vymáhání a modernizaci právních předpisů EU na ochranu spotřebitele, který dne 11. dubna 2018 předložila Komise (COM(2018)0185),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin⁽¹¹⁾,
- s ohledem na čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie o ochraně duševního vlastnictví,

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 65, 19.2.2016, s. 2.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 264 E, 13.9.2013, s. 11.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 93, 24.3.2017, s. 27.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 86, 6.3.2018, s. 40.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 11, 12.1.2018, s. 2.

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2017)0027.

⁽¹⁰⁾ Dokument O-000019/2017.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1.

Čtvrtek, 13. září 2018

- s ohledem na společný dopis České republiky, Chorvatska, Litvy, Maďarska, Polska a Slovenska ze dne 23. března 2018 zaslaný Evropské komisi, který se týká otázky dvojí kvality výrobků v kontextu Nové politiky pro spotřebitele,
 - s ohledem na výsledky srovnávacích studií, které v několika členských státech EU vypracovaly orgány a organizace na ochranu spotřebitele,
 - s ohledem na návrh Komise aktualizovat směrnici 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách s cílem výslovně stanovit, že vnitrostátní orgány mohou posuzovat a řešit zavádějící obchodní praktiky související s prodejem výrobků, které jsou v několika zemích EU totožné, pokud se jejich složení či vlastnosti výrazně liší,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a na stanoviska Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (A8-0267/2018),
- A. vzhledem k tomu, že pokud společnosti propagují, prodávají nebo dodávají výrobky, měly by spotřebitelům poskytovat přesné a snadno srozumitelné informace o přesném složení výrobku, včetně místních produktů a receptů, které jim umožní učinit informované rozhodnutí o koupi výrobku;
- B. vzhledem k tomu, že klíčovou zásadou značek by měla být důvěra, kterou spotřebitelé chovají ke složení, hodnotě a kvalitě výrobku; vzhledem k tomu, že je proto povinností výrobců zajistit, aby byla tato očekávání splněna;
- C. vzhledem k tomu, že spotřebitelé nevědí, že výrobky stejné značky ve stejném balení jsou uzpůsobeny místním preferencím a chuti, a vzhledem k tomu, že odlišná jakost výrobků vede k obavám, že se k některým členským státům přistupuje jinak než k jiným; vzhledem k tomu, že Evropská unie již zavedla označení výrobků, aby byla splněna konkrétní očekávání spotřebitelů a aby se přihlíželo ke specifikům výroby uznávaným na základě používání termínů označujících jakost;
- D. vzhledem k tomu, že hlavním legislativním nástrojem Unie, který brání tomu, aby spotřebitelé byli vystaveni klamavé reklamě a jiným nekalým praktikám při transakcích mezi podniky a spotřebiteli, včetně prodeje výrobků pod stejnou značkou způsobem, který by mohl spotřebitele uvést v omyl, je směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách (UCPD);
- E. vzhledem k tomu, že nekalé obchodní praktiky mohou být ve směrnici o nekalých obchodních praktikách formulovány tak, že jsou zakázány za všech okolností anebo pouze za určitých okolností; vzhledem k tomu, že podle zjištění Komise, pokud je určitá praktika uvedena v příloze I směrnice, zvyšuje se právní jistota, a tedy i spravedlivost hospodářské soutěže mezi výrobci na trhu;
- F. vzhledem k tomu, že spotřebitelé si spojují určité značky, výrobky a jejich jakost, a tudíž očekávají, že výrobky stejné značky a/nebo výrobky, které jsou vzhledově totožné, budou mít i stejnou kvalitu nehledě na to, zda se prodávají v jejich vlastní zemi nebo v jiném členském státě;
- G. vzhledem k tomu, že spotřebitelé si rovněž spojují určité značky a označení nebo obaly zemědělských či potravinářských výrobků s jejich jakostí, a tudíž očekávají, že výrobky stejné značky, které jsou uváděny na trh pod stejným označením nebo jsou vzhledově totožné, budou mít i stejnou kvalitu a stejné složení nehledě na to, zda se prodávají v jejich vlastní zemi nebo v jiném členském státě; vzhledem k tomu, že všichni zemědělci v Evropské unii vyrábějí výrobky podle stejných přísných norem a spotřebitelé očekávají, že stejnou jakost budou mít i další výrobky v rámci potravinářského řetězce nehledě na jurisdikci, ve které se nacházejí;

Čtvrtek, 13. září 2018

- H. vzhledem k tomu, že všichni občané EU si zaslouží rovné zacházení s ohledem na potravinářské a nepotravinářské výrobky prodávané na jednotném trhu;
- I. vzhledem k tomu, že je v této oblasti nutné ukončit nekalé praktiky, které uvádějí spotřebitele v omyl, a vzhledem k tomu, že tento přeshraniční problém lze vyřešit pouze na základě výrazné součinnosti na úrovni EU;
- J. vzhledem k tomu, že posouzení, zda je určitá obchodní praktika nekalá ve smyslu uvedené směrnice, musí provádět členské státy případ od případu, s výjimkou praktik uvedených v příloze I směrnice;
- K. vzhledem k tomu, že předseda Juncker zdůraznil ve svém projevu o stavu Unie za rok 2017, že je nepřijatelné, aby v některých částech Evropy byly lidem prodávány potraviny nižší kvality než v jiných zemích navzdory tomu, že balení a značka jsou identické;
- L. vzhledem k tomu, že pokud jde o provádění směrnice o nekalých obchodních praktikách, přetrvávají mezi členskými státy značné rozdíly, přičemž metodické postupy a efektivnost řešení a vymáhání směrnice se v členských státech výrazně liší;
- M. vzhledem k tomu, že značka často hraje nejdůležitější úlohu při rozhodování o hodnotě daného výrobku;
- N. vzhledem k tomu, že posílený a účinnější rámec spolupráce v oblasti vymáhání by rovněž posílil důvěru spotřebitelů a omezil poškozování spotřebitelů;
- O. vzhledem k tomu, že všichni spotřebitelé v EU mají stejná práva a že na základě analýz bylo zjištěno, že někteří producenti a výrobci prodávají pod stejnou značkou stejně vypadající výrobky různé jakosti, kdy některé výrobky v různých zemích obsahují menší množství hlavní suroviny nebo méně kvalitní suroviny nahrazující kvalitnější ingredience, což může zákazníky klamat; vzhledem k tomu, že tento problém je více rozšířen v členských státech, které se připojily k EU po roce 2004; vzhledem k tomu, že na základě analýz byly zjištěny případy, kdy se stejné výrobky nebo zdánlivě stejné vypadající výrobky, výrobky nižší jakosti nebo odlišné chuti, konzistence či jiných smyslových vlastností prodávaly za cenu, jež se v jednotlivých zemích výrazně lišila; vzhledem k tomu, že i kdyby se nejednalo o porušování zásad svobodného tržního hospodářství nebo stávajících předpisů týkajících se označování potravin či jiných předpisů v oblasti potravin, jedná se o zneužívání identity značek, a tudíž o praxi, která brání uplatňování zásady rovného zacházení se všemi spotřebiteli;
- P. vzhledem k tomu, že výrazné rozdíly byly zaznamenány i u výrobků, jako jsou pokrmy pro kojence, což zpochybňuje zásady a tvrzení výrobců, kteří prohlašují, že přizpůsobují výrobky místním preferencím; vzhledem k tomu, že některé laboratorní výsledky potvrzují, že výrobky nižší jakosti mohou obsahovat méně zdravou kombinaci složek, což brání uplatňování zásady rovného zacházení se všemi spotřebiteli; vzhledem k tomu, že zástupci některých výrobců a zpracovatelů souhlasili s tím, že v některých zemích upraví své recepty, tak aby na celém jednotném trhu nabízely stejné výrobky;
- Q. vzhledem k tomu, že tuto nepřipustnou praxi provozují známé zemědělsko-potravinářské nadnárodní podniky, které se snaží maximalizovat svůj zisk tím, že využívají rozdílů v kupní síle mezi jednotlivými členskými státy;
- R. vzhledem k tomu, že ve svém návrhu Nové politiky pro spotřebitele („New Deal for Consumers“), spočívajícím v cíleném přezkumu spotřebitelských směrnic EU v návaznosti na kontrolu účelnosti předpisů EU o ochraně spotřebitele a uvádění na trh, Komise navrhla aktualizovat směrnici o nekalých obchodních praktikách s cílem výslovně stanovit, že vnitrostátní orgány mohou posoudit a řešit zavádějící obchodní praktiky týkající se uvádění na trh výrobků, které jsou v několika členských státech prodávány jakožto identické, ačkoli se jejich složení či znaky ve skutečnosti výrazně liší;
- S. vzhledem k tomu, že spotřebitelé by neměli být uváděni v omyl, přičemž diferencování a inovace jako takové by u výrobků neměly být omezovány;

Čtvrtek, 13. září 2018

- T. vzhledem k tomu, že jednotný trh přinesl ekonomickým subjektům v rámci potravinářského dodavatelského řetězce značné výhody a že obchod s potravinářským zbožím má stále častěji přeshraniční rozměr a je velmi důležitý pro fungování vnitřního trhu;
- U. vzhledem k tomu, že aby bylo možné plně využívat výhod vnitřního trhu, je zásadně důležité lépe uplatňovat platné právní předpisy EU o potravinách a ochraně spotřebitele s cílem zjišťovat a řešit neodůvodněně dvojí standardy, a chránit tak spotřebitele před zavádějícími informacemi a obchodními praktikami;
- V. vzhledem k tomu, že je třeba v tomto ohledu setrvale posilovat úlohu sdružení spotřebitelů; vzhledem k tomu, že sdružení spotřebitelů hrají jedinečnou úlohu při zaručování důvěry spotřebitelů a že je třeba tyto organizace dále podporovat prostřednictvím dalších legislativních a hospodářských opatření a budováním kapacit;
- W. vzhledem k tomu, že prokázané rozdíly ve složení srovnatelných výrobků by v dlouhodobém výhledu mohly představovat riziko pro zdraví spotřebitelů, zejména v případě spotřebitelů zranitelných, jako jsou děti a osoby se stravovacími či zdravotními problémy, čímž by přispěly ke zhoršování životních podmínek občanů; vzhledem k tomu, že se tak děje například tehdy, pokud je obsah tuku a/nebo cukru vyšší, než se očekávalo, pokud jsou živočišné tuky nahrazeny tuky rostlinnými či naopak, pokud je cukr nahrazen umělými sladidly nebo pokud výrobek obsahuje více soli; vzhledem k tomu, že označování, které nepodává přesný obraz obsahu přídatných látek nebo počtu přísad nahrazujících základní ingredience, představuje klamání spotřebitelů a může ohrozit jejich zdraví;
- X. vzhledem k tomu, že neexistují legislativní akty pro dvojí kvalitu na úrovni EU, a proto není možné kvalitu srovnávat či rozpoznat případy dvojí kvality, a neexistují tedy nástroje, které by mohly vzniklou situaci napravit; vzhledem k tomu, že oddělení pro audity a analýzy v oblasti zdraví a potravin Evropské komise pravidelně upozorňuje na nedostatky v oblasti provádění a prosazování požadavků platných předpisů EU v oblasti potravin, například pokud jde o označování strojně odděleného masa⁽¹²⁾ nebo používání potravinářských přídatných látek⁽¹³⁾;
- Y. vzhledem k tomu, že rozdíly ve složení, které by potenciálně mohly poškodit zdraví spotřebitelů, nalézáme nejen u potravin, ale také u kosmetických přípravků, hygienických výrobků a čistících prostředků;
- Z. vzhledem k tomu, že opatření na úpravu potravin, jejichž cílem je snížit obsah tuku, cukru a soli, v mnohých zemích střední, východní a jihovýchodní Evropy zaostávají;
1. zdůrazňuje, že výsledky početných testů a průzkumů provedených v několika členských státech, především ve střední a východní Evropě, za použití různých metodik laboratorního testování prokázaly, že mezi výrobky propagovanými a distribuovanými na jednotném trhu pod stejnou značkou a ve zdánlivě stejném balení existují různě závažné rozdíly, mimo jiné ve složení a použitých složkách, a to na úkor spotřebitelů; konstatuje, že podle průzkumu prováděného pro příslušný vnitrostátní orgán je velká většina spotřebitelů takovými rozdíly znepokojena; dospěl proto k názoru, že ze zjištění těchto testů a průzkumů vyplývá, že jsou spotřebitelé znepokojeni diskriminací mezi jednotlivými trhy v členských státech; zdůrazňuje, že takovýto druh diskriminace je jednoznačně nepřijatelný a že všichni spotřebitelé EU by měli mít přístup ke stejné úrovni kvality výrobků;
2. zdůrazňuje, že případy, kdy byly zjištěny takto významné rozdíly, se netýkaly pouze potravinářských výrobků, ale často také jiných produktů, například čistících prostředků, kosmetiky, hygienických potřeb a produktů určených malým dětem;
3. připomíná, že Parlament již v roce 2013 vyzval Komisi, aby důkladně prošetřila a posoudila, zda je zapotřebí změnit platnou právní úpravu Unie, a poté sdělila výsledky svého šetření Parlamentu a spotřebitelům;
4. vítá iniciativy k řešení tohoto problému, které nedávno oznámila Komise, a zejména pak její závazek, že vytvoří společnou metodiku testování a přidělí rozpočtové prostředky na její přípravu a uplatňování a na shromažďování dalších spolehlivých a srovnatelných důkazů, aktualizuje směrnici o nekalých obchodních praktikách a zřídí znalostní centrum pro potravinové podvody a kvalitu potravin;

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=76

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=115

Čtvrtek, 13. září 2018

5. bere na vědomí, že řešením problematiky dvojí kvality výrobků bylo Evropskou radou pověřeno Fórum na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce; vybízí členské státy a jejich příslušné orgány, aby se aktivně účastnily probíhajících iniciativ, včetně vývoje společné metodiky testování a shromažďování dalších důkazů a její integrace do jejich pracovních postupů; zdůrazňuje potřebu aktivního zapojení stran zastupujících zájmy spotřebitelů, včetně zástupců organizací spotřebitelů a výrobců a výzkumných organizací, které prováděly v členských státech testování výrobků, a také toho, aby bylo těmto organizacím umožněno předkládat svá stanoviska; je přesvědčen, že Parlament by měl být zapojen do všech probíhajících iniciativ, které mohou mít dopady na snahy vyřešit problém dvojí kvality;

6. doporučuje dotčeným členským státům, aby vypracovaly vlastní posouzení metodiky a účinnosti vymáhání směrnice o nekalých obchodních praktikách a dalších platných právních předpisů týkajících se otázky dvojí kvality potravin a dalších výrobků a aby je předložily Komisi pro účely objektivního vyhodnocení závažnosti tohoto problému;

7. vítá, že Parlament schválil pilotní projekt, v jehož rámci proběhne v roce 2018 série průzkumů trhu věnovaných několika kategoriím spotřebitelských výrobků s cílem posoudit různé aspekty dvojí kvality; očekává, že tento projekt bude proveden a zveřejněn včas, jak bylo původně plánováno; je přesvědčen, že tento projekt by měl být prodloužen do roku 2019 s cílem rozšířit naše znalosti a pokrýt i další oblasti nad rámec potravinářství; vyzývá k tomu, aby byli poslanci EP více zapojeni do dohledu nad tímto projektem; vybízí Parlament, Komisi a členské státy, aby využily všechny dostupné nástroje, včetně pilotních a vnitrostátních projektů, pro další posouzení různých aspektů dvojí kvality výrobků;

8. zdůrazňuje, že komplexní informace o veřejném orgánu odpovědném za řešení podnětů a o příslušných správních či soudních řízeních, včetně existence možnosti pro občany podávat stížnosti *on-line*, jsou klíčové pro účinné prosazování směrnice o nekalých obchodních praktikách; vnímá proto negativně nedostatečné poskytování informací v dotčených členských státech, kdy některé členské státy i přes vyjádření o potřebě řešit otázky dvojí kvality výrobků tyto informace na stránkách příslušných orgánů neposkytují;

9. zdůrazňuje, že Komise již obdržela oznámení o novém vnitrostátním opatření v oblasti označování výrobků, jehož cílem je upozorňovat spotřebitele na rozdíly ve složení potravin;

10. vítá, že v zájmu dalšího zlepšování ochrany spotřebitelů v EU a podpory podniků Komise spustila vzdělávací program *on-line*, který podnikům pomůže lépe pochopit a uplatňovat práva spotřebitelů v EU;

Oznámení Komise o uplatňování právních předpisů EU v oblasti potravin a ochrany spotřebitele v případech dvojí kvality výrobků

11. bere na vědomí oznámení Komise o uplatňování právních předpisů EU v oblasti potravin a ochrany spotřebitele v případech dvojí kvality výrobků; poukazuje na to, že smyslem uvedeného oznámení je pomoci vnitrostátním orgánům stanovit, zda daná společnost porušuje právní předpisy EU v oblasti potravin a ochrany spotřebitele při prodeji výrobků dvojí kvality v různých zemích, a doporučit těmto orgánům, jak mají mezi sebou spolupracovat; je znepokojen tím, že vícefázový postup, který je uvedený v oznámení Komise a určený pro vnitrostátní orgány ke zjištění toho, zda výrobci neporušují právní předpisy EU, je v současnosti orgány v praxi uplatňován nedostatečně, což by mohlo znamenat, že jsou porušována práva spotřebitele;

12. souhlasí s Komisí v tom, že spotřebitelé na jednotném trhu mají obecnou představu o zásadách volného oběhu zboží a rovného přístupu k němu, takže a priori nepředpokládají, že se výrobky prodávané pod určitou značkou budou v různých zemích lišit; připomíná, že podle Komise prokazují provedené studie o věrnosti značkám, že značky fungují v mysli spotřebitelů jako certifikát pro kontrolovanou a trvalou kvalitu; souhlasí s názorem Komise, že to vysvětluje, proč mohou někteří spotřebitelé očekávat, že značkové výrobky budou rovnocenné, ne-li přesně stejné kvality, a to kdekoli a kdykoli jsou zakoupeny, a že je vlastníci značek upozorní, pokud se rozhodnou změnit jakýkoli významný prvek ve složení svých výrobků;

Čtvrtek, 13. září 2018

13. domnívá se proto, že poskytování jakýchkoli dalších informací, ačkoli jsou v hlavním zorném poli balení, není dostatečné, pokud spotřebitel jasně neporozumí tomu, že se dotýčný produkt odlišuje od zdánlivě totožných výrobků stejné značky prodávaných v jiném členském státě;

14. souhlasím dále s názorem Komise, že v této souvislosti nemusí výrobci nutně nabízet totožné výrobky ve všech zeměpisných oblastech a že volný pohyb zboží neznamená, že každý výrobek musí být v rámci jednotného trhu kdekoli stejný; zdůrazňuje, že provozovatelé potravinářských podniků směji uvádět na trh a prodávat zboží s různým složením a vlastnostmi na základě legitimních faktorů, pokud jsou plně v souladu s právními předpisy EU; zdůrazňuje však, že tyto výrobky by neměly vykazovat odlišnou kvalitu, pokud jsou nabízeny spotřebitelům na různých trzích;

15. domnívá se, že poskytování přesných a srozumitelných informací spotřebitelům je klíčem k řešení problému dvojí kvality výrobků; je přesvědčen, že v případě, kdy společnost zamýšlí uvést na trh v různých členských státech výrobek, jenž se liší určitými vlastnostmi, nemůže mít tento výrobek označení a nést značku, které jsou zdánlivě stejné;

16. konstatuje, že mohou existovat přijatelné rozdíly ve složení výrobku jedné značky a že se výrobky mohou lišit s ohledem na volbu spotřebitelů v určitém regionu, používání místních přísad, požadavky vnitrostátního práva nebo cíle změny složení potravin; zdůrazňuje, že účelem není stanovit nebo harmonizovat požadavky na kvalitu potravin a že není žádoucí předepisovat výrobcům přesné složení různých výrobků; je však přesvědčen, že preference spotřebitelů by neměly být využívány jako záminka ke snižování kvality nebo nabízení různých tříd jakosti na různých trzích; zdůrazňuje, že spotřebitelé musí být srozumitelně informováni a být si vědomi dané úpravy každého jednotlivého výrobku, a nikoliv mít pouze obecné povědomí o tom, že existuje tato zavedená praxe;

17. domnívá se, že oznámení Komise je chápáno tak, že se v první řadě vztahuje na potraviny; je přesvědčen, že právo na ochranu spotřebitele by mělo být uplatňováno obecně na veškeré potravinářské i nepotravinářské výrobky dostupné na vnitřním trhu a že označení výrobků musí být pro spotřebitele čitelné a obsahovat úplné informace;

18. upozorňuje na pokyny k provádění směrnice o nekalých obchodních praktikách, které Komise vydala v roce 2016 a v nichž se uvádí, že „zboží stejné značky ve stejném nebo podobném balení se může navzájem lišit, neboť jeho složení závisí na místě výroby a na trhu určení, tj. může se lišit mezi jednotlivými členskými státy;“ a že „podle směrnice o nekalých obchodních praktikách nejsou obchodní praktiky pro uvádění na trh výrobků s různým složením samy o sobě nekalé“; zdůrazňuje význam, jaký mají pokyny Komise pro usnadnění řádného a jednotného uplatňování směrnice o nekalých obchodních praktikách; vyzývá proto Komisi, aby objasnila, jaký je vztah mezi jejím oznámením, pokyny a dokumentem předloženým podskupinou pro vnitřní trh zřízenou v rámci fóra na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce;

19. poukazuje na to, že mohou existovat různé požadavky na kontrolní metody používané příslušnými vnitrostátními orgány; zdůrazňuje, že existují různé již provedené analýzy, které by mohly sloužit jako základ pro vypracování a zavedení společné metodiky testování, a to i v případě, že se metodika těchto analýz lišila a jejich výsledky nebyly vyhodnoceny tímž způsobem; domnívá se, že by mělo být jasné sděleno, s jakým cílem je vyvíjena metodika pod vedením Společného výzkumného střediska Komise (JRC), aby se zajistil jednotný výklad výsledné metodiky, včetně definice „významných“ rozdílů, a aby ji byly příslušné orgány schopny použít; upozorňuje, že stanovením toho, který z odlišných výrobků má standardní hodnotu, a je tedy „referenčním výrobkem“, by se v podstatě mohlo zabránit celkovému hodnocení, neboť toto určení může být příliš obtížné;

20. vítá úsilí Komise o poskytnutí pomoci vnitrostátním donucovacím orgánům při odhalování nekalých obchodních praktik v rámci uvádění výrobků na trh; žádá Komisi, aby v tomto ohledu koordinovala činnost příslušných vnitrostátních orgánů; zdůrazňuje, že cílem takové metodiky je zajistit sběr spolehlivých a srovnatelných důkazů členskými státy na společném základě a přispět k celkovému hodnocení toho, jak závažný a rozšířený problém dvojí kvality na jednotném trhu je; připomíná, že skutečná podstata nekalých praktik se pravděpodobně i nadále bude posuzovat jen případ od případu, jelikož rozsah klamání spotřebitele je vždy otázkou subjektivního hodnocení příslušného orgánu nebo soudu;

Čtvrtek, 13. září 2018

21. vítá rozhodnutí Komise vyzvat příslušné orgány k tomu, aby provedly více testů trhu v rámci členských států, které budou zahrnovat srovnání daného výrobku v různých regionech a zemích; zdůrazňuje však, že podle Komise by měly být tyto testy prováděny na základě společné metody testování, jež nebyla dosud plně vypracována; zdůrazňuje, že je zapotřebí se držet časového harmonogramu, aby byly výsledky testování provedeného na základě společné metody zkompletovány, zveřejněny ve všech úředních jazycích EU ve veřejně přístupné databázi a byl co nejdříve, avšak nejpozději do konce roku 2018, proveden jejich rozbor; kromě toho zdůrazňuje, že je tyto výsledky nutné rychle zveřejnit za účelem informování spotřebitelů a výrobců a zlepšení jejich přehledu, čímž se přispěje ke snížení počtu případů výrobků dvojí kvality;

Další aspekty dvojí kvality výrobků

22. zdůrazňuje, že stabilním prvkem v nákupních koších spotřebitelů se staly privátní značky, jejichž tržní podíl v posledním desetiletí vzrostl u většiny kategorií výrobků ve většině členských států; je přesvědčen, že privátní značky by neměly vyvolávat dojem značkového výrobku, aby nedocházelo k matení spotřebitelů; opakuje, že problematika těchto značek si vyžaduje od Komise zvláštní pozornost, aby se skoncovalo s jejich záměnou se značkovými výrobky; konstatuje, že jednotný trh je přístupný výrobcům a zpracovatelům, že je však také velmi konkurenční, přičemž některé značky jsou obecně známy či dobře přijímány v celé Unii;

23. připomíná, že Parlament opakovaně Komisi vyzval, aby stanovila, zda má dvojí kvalita negativní důsledky pro místní a regionální produkci, zejména pro malé a střední podniky; vyjadřuje politování nad tím, že Komise doposud nepředložila žádné údaje;

24. zdůrazňuje, že padělání značkových výrobků vystavuje spotřebitele zdravotním a bezpečnostním rizikům, oslabuje důvěru spotřebitelů v tyto značky a vede ke ztrátě příjmu pro výrobce; konstatuje, že škála padělaných výrobků odhalených v EU je i nadále široká a zahrnuje téměř všechny druhy zboží;

25. je znepokojen omezeními, jimž podléhají obchodníci při nákupu zboží, neboť tato omezení by mohla mít negativní dopad na volbu spotřebitele; naléhavě žádá Komisi, aby identifikovala faktory přispívající k fragmentaci jednotného trhu se zbožím a neoprávněně omezující možnost spotřebitelů tohoto trhu plně využívat, zejména pokud jde o územní omezení nabídek a jejich důsledky; vybízí Komisi, aby v případě potřeby využila soutěžního práva za účelem potírání této praxe;

26. upozorňuje na to, že příslušné vnitrostátní orgány mohou sbírat vzorky a provádět testování pouze na území vlastního členského státu; zdůrazňuje, že je zapotřebí posílené, účinné, transparentní a rychlé přeshraniční spolupráce a sdílení údajů, včetně výměny týkající se výrobků nevyhovujících předpisům a informací o potenciálních nekalých praktikách, mezi vnitrostátními orgány pro ochranu spotřebitele a bezpečnost potravin, spotřebitelskými sdruženími a Komisí s cílem řešit problém dvojí kvality výrobků, jakož i zkvalitnit a urychlit vymáhání příslušných právních předpisů; vyzývá Komisi a členské státy, aby se do této spolupráce zapojily intenzivněji; vítá přijetí revidovaného nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele (SOOS), jež posiluje vyšetřovací a vynucovací pravomoci, zlepšuje výměnu informací a údajů i přístup k relevantním informacím a stanoví v tomto ohledu harmonizovaná pravidla pro vyšetřovací a vynucovací postupy;

27. uznává užitečnost společných kontrolních akcí (tzv. sweepů), které představují důležitou formu koordinace vymáhání předpisů v rámci nařízení SOOS, a vyzývá Komisi a členské státy, aby tyto akce dále posilovaly a rozšiřovaly jejich působnost;

Doporučení a další kroky

28. zdůrazňuje pozitivní přínos široké a dobře načasované veřejné diskuse, která povede k vyšší informovanosti spotřebitelů o výrobcích a jejich vlastnostech; konstatuje, že někteří výrobci a majitelé privátních značek již oznámili, že změní své receptury nebo začnou používat jednotný standard výroby na úrovni EU; poukazuje na významnou úlohu odvětví průmyslu při zvyšování transparentnosti a srozumitelnosti, pokud jde o složení a kvalitu výrobků i o související změny; vítá iniciativu Komise, jejímž cílem je vypracování kodexu chování pro tuto problematiku; žádá, aby výrobcům a maloobchodníkům bylo s ohledem na jejich vlastní zájmy umožněno více se angažovat s cílem přispět k tomu, aby se co nejdříve našel účinný prostředek k nápravě současné situace, aniž by se přistoupilo k donucovacím postupům, a aby se evropským spotřebitelům v rámci celého jednotného trhu byly k dispozici výrobky stejné kvality; vyzývá výrobce, aby zvážily možnost používat na obalu logo, které by označovalo, že tatáž značka má ve všech členských státech stejný obsah a stejnou jakost;

Čtvrtek, 13. září 2018

29. vyzývá spotřebitelské organizace, organizace občanské společnosti a pověřené vnitrostátní orgány odpovědné za vymáhání směrnice o nekalých obchodních praktikách a dalších relevantních právních předpisů, aby se aktivněji podílely na veřejné diskusi a na zlepšování informovanosti spotřebitelů; je přesvědčen, že spotřebitelské organizace by mohly výrazně přispět k řešení problému dvojí kvality výrobků; vyzývá Komisi a členské státy k navýšení podpory pro vnitrostátní organizace spotřebitelů skrze finanční a zákonné mechanismy, aby tyto organizace mohly zvýšit své kapacity, rozvíjet svou testovací činnost, provádět srovnávací testy a spolu s příslušnými orgány přispívat ke sledování a odhalování případů podvodné rozdílnosti výrobků; je kromě jiného přesvědčen, že by měla být podporována zvýšená přeshraniční výměna informací mezi sdruženími spotřebitelů;

30. domnívá se, že vzhledem k minulým zkušenostem nebyly příslušné orgány schopny efektivně řešit jakékoli konkrétní případy dvojí kvality výrobků na vnitrostátní úrovni samé či vymáhat stávající právní předpisy, nebo se o to pokusily jen v minimálním rozsahu, a to částečně z důvodu chybějící jednoznačné právní úpravy na úrovni EU; připomíná, že za vymáhání směrnice o nekalých obchodních praktikách jsou odpovědné členské státy, a že by tak proto měly činit za účelem zajištění toho, aby spotřebitelé nebyli těmito nekalými praktikami uváděni v omyl; zdůrazňuje, že členské státy by měly za účelem účinného vymáhání předpisů zajistit, aby příslušné vnitrostátní orgány měly k dispozici odpovídající technické, finanční a lidské zdroje; vyzývá členské státy, aby spotřebitelům poskytly prostředky pro předkládání stížností, zajistily další prošetření těchto stížností a aby v co největší míře informovaly spotřebitele o jejich právech a možnostech, pokud jde o vymáhání stávajících právních předpisů a povinnosti prodejců informovat spotřebitele o složení a případech i o původu výrobků;

31. upozorňuje na to, že problematika dvojí kvality výrobků má přímý vztah k samotné podstatě fungování jednotného trhu a k otázce důvěry spotřebitele, přičemž je obojí v sázce, a proto vyžaduje mimo jiné řešení na úrovni Unie skrze přímo vynutitelná opatření; je přesvědčen, že ačkoli existuje možnost jednat na vnitrostátní úrovni, činnost na úrovni Unie by zabezpečila integritu jednotného trhu; vybízí Komisi, aby zmapovala stávající vnitrostátní normy pro potravinářské i nepotravinářské výrobky v EU a posoudila jejich význam pro případy dvojí kvality výrobků na jednotném trhu;

32. žádá, aby byla v rámci specializovaného monitorovacího a dozorčího útvaru ve stávajícím unijním orgánu (středisku JRC, Evropském úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) nebo jiném orgánu) a při minimální byrokratické zátěži urychleně vytvořena kapacita a mechanismy na úrovni EU, aby bylo možné sledovat jednotné složení a vyvážené používání složek ve výrobcích stejné značky ve stejném balení a provádět srovnávací laboratorní analýzy určené k odhalování těchto nekalých obchodních praktik používaných při uvádění potravinářských výrobků na trh;

33. vítá návrh nové politiky pro spotřebitele („A New Deal for Consumers“) představený Komisí, jehož účelem je řešit problém dvojí kvality výrobků změnou článku 6 směrnice o nekalých obchodních praktikách tak, aby toto ustanovení jako klamavou obchodní praktiku označilo uvedení na trh výrobku vydávaného za totožný se stejným výrobkem uváděným na trh v několika dalších členských státech, ačkoliv tyto výrobky mají podstatně odlišné složení nebo vlastnosti; konstatuje nicméně, že návrh také obsahuje určitá nejasná ustanovení, jež je třeba v zájmu zajištění řádného výkladu a použití předpisu vysvětlit;

34. je však rozhodně přesvědčen, že neodůvodněné případy dvojí kvality by nejučinnějším způsobem řešila změna přílohy I směrnice o nekalých obchodních praktikách prostřednictvím vložení další položky na „černou listinu“ definující praktiky zakázané za všech okolností, která by výslovně zmiňovala dvojí kvalitu výrobků stejné značky, pokud je diskriminační a neplní očekávání spotřebitelů;

35. zdůrazňuje, že výsledkem legislativního procesu by měla být jasná definice toho, co lze považovat za dvojí kvalitu a jak by měl být každý případ příslušnými orgány posouzen a řešen; zdůrazňuje však, že otevřený výčet tzv. legitimních faktorů by mohl ohrozit schopnost příslušných orgánů provádět hodnocení a uplatňovat právní úpravu; je znepokojen tím, že použití pojmu „vymezené preference spotřebitelů“ může vést u příslušných orgánů k rozdílným výkladům při posuzování toho, zda je rozdílnost ve složení výrobku opodstatněná, či nikoli;

36. vyzývá Komisi, aby rozšířila mandát střediska JRC pro práci na celoevropské harmonizované metodice porovnávání vlastností nepotravinových výrobků i na vypracování pokynů pro zvýšení transparentnosti výrobků do jednoho roku a aby vyhodnotila výsledky testování; poukazuje na to, že středisko JRC by rovněž za účelem výměny osvědčených postupů na tomto poli mohlo usilovat o spolupráci s orgány členských států, které již provedly své vlastní testování výrobků, avšak zatím nesdělily výsledky orgánům dalších členských států;

Čtvrtek, 13. září 2018

37. upozorňuje na to, že bezpečnost a kvalita potravin, stejně jako ochrana spotřebitelů před uvedením v omyl, patří mezi nejvyšší priority; připomíná Komisi její závazek lépe monitorovat a posílit řádné uplatňování právních předpisů EU; domnívá se, že příslušné vnitrostátní orgány by měly účinným způsobem monitorovat soulad s právními předpisy platnými v těchto oblastech;
38. vítá návrh Komise na zvýšení transparentnosti vědeckých studií v oblasti bezpečnosti potravin v reakci na projevy znepokojení občanů, aby se rozšířil přístup k informacím, které jsou zapotřebí k přijímání rozhodnutí o koupi na základě spolehlivého vědeckého posouzení rizika;
39. vyzývá vnitrostátní orgány pro bezpečnost potravin, aby v konkrétních případech určovaly, zda jsou údajné diskriminační praktiky protiprávní, a to na základě ustanovení směrnice o nekalých obchodních praktikách a jejich vzájemného provázání s požadavky na nezavádějící informace, které jsou uvedeny v nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům;
40. konstatuje, že praktikami dvojí kvality výrobků jsou ovlivněni všichni občané EU, a to i tehdy, když cestují mezi členskými státy;
41. zdůrazňuje nicméně, že podstatné rozdíly v kojeneckých produktech, jako je kojenecká výživa a potraviny pro malé děti, nelze odůvodnit jen na základě regionálních chuťových preferencí;
42. důrazně odmítá tvrzení některých výrobců, že změny ve složení či kvalitě jsou prováděny proto, aby ceny odpovídaly očekáváním spotřebitelů; zdůrazňuje, že různé studie prokázaly, že výrobky nižší kvality jsou často dražší než jejich kvalitnější ekvivalenty nabízené jinde v EU;
43. důrazně vybízí k uplatňování zásady oběhového hospodářství pro obaly výrobků a zdůrazňuje, že pokud bude balení výrobku v jednom státě v souladu s touto zásadou, měl by výrobce vynaložit intenzivní úsilí k zajištění toho, aby to platilo i pro všechny jeho výrobky uváděné na trh pod stejnou značkou a ve stejném druhu balení v celé EU i mimo ni;
44. zdůrazňuje, že některé případy dvojí kvality výrobků jsou způsobeny nedostatečným vymáháním právních předpisů EU; vyzývá orgány členských států, aby s naléhavostí vymáhaly stávající pravidla EU, která se vztahují na označování potravin, mimo jiné i pokud jde o strojně oddělené maso;

o

o o

45. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
-